

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Medievală, Premodernă și Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie Zi

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Paleografii 2: Paleografie latină II					
2.2 Titularul activităților de curs				Acad. Prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop			
2.3 Titularul activităților de seminar				Acad. Prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	Din care: 3.5 curs	12	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		114			
3.8 Total ore pe semestru		150			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu aparatură de videoproiecție
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs dotată cu aparatură de videoproiecție

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	1. Descifrarea manuscriselor medievale latinești redactate în diferite tipuri de grafii 2. Transcrierea și editarea unei surse istorice medievale în limba latină 3. Utilizarea, contextualizarea și analiza complexă (istorică, filologică, paleografică) a surselor primare medievale specifice evului mediu latin 4. Prezentarea orală și scrisă, în limba română, a cunoștințelor referitoare la această disciplină utilizând terminologia de specialitate
Competențe transversale	1. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale 2. Respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. 3. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare. 4. Comunicarea orală și scrisă

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cunoașterea și folosirea paleografiei latine și istoriei scrierii ca instrument de cercetare a istoriei medievale
7.2 Obiectivele specifice	• Familiarizarea cu specificul și istoricul disciplinei • Cunoașterea istoriei scrierii latine și recunoașterea diferitelor tipuri de scriere • Familiarizarea cu tehnica scrierii: materiale subiacente, instrumente de scris etc. • Cunoașterea instituțiilor emitente și păstrătoare de documente, a tipurilor de izvoare • Deprinderea studenților cu metodologia descifrării izvoarelor medievale latinești, întregirea prescurtărilor

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Începuturile cercetărilor paleografice în România. Paleografia în slujba arhivelor. Școala de paleografie de la Sibiu.	Prelegere	
2. Paleografia latină între cele două războaie mondiale. Paleografia contemporană în România: cercetări, arhive și biblioteci, publicații	Prelegere	
3. Începuturile scrierii în limba latină în Transilvania medievală	Prelegere	
4. Materiale și instrumente de scris în Transilvania medievală: pergamentul, începuturile folosirii hârtiei, instrumente și cerneluri	Prelegere	
5. Scrierea gotică în Transilvania (I)	Prelegere	
6. Scrierea gotică în Transilvania (II)	Prelegere	
7. Scrierea umanistă în Transilvania (I)		
8. Scrierea umanistă în Transilvania (II)	Prelegere	
9. Instituții emitente de documente privitoare la Transilvania medievală: cancelariile regale, voievodale, comitatense	Prelegere	
10. Instituții emitente de documente în Transilvania medievală: locurile de adeverire	Prelegere	

11. Păstrarea și transmiterea documentelor medievale în Transilvania: arhive, colecții de documente	Prelegere	
12. Copierea și transmiterea manuscriselor latinești în Transilvania: scriptorii și biblioteci	Prelegere	
Bibliografie • S. Jako, R. Manolescu, <i>Scrierea latină în Evul Mediu</i>, București, 1971. • Guyotjeannin, Olivier (et alii), <i>Diplomatique Medievale</i>, Turnhout, 1993. • Pratesi, Alessandro, <i>Genesi e forme del documento medievale</i>, Roma, 1979. • Edroiu, Nicolae, <i>Introducere în științele auxiliare ale istoriei</i>, Cluj-Napoca, 1999. • Jakó, Sigismund [Zsigmond], <i>Paleografia latină cu referire la Transilvania</i>, în <i>Documente privind istoria României</i>, Introducere, I, București, 1956, pp. 169-227. • Idem, <i>Cercetarea izvoarelor medievale diplomatice în Transilvania</i>, în „Studii și materiale de istorie medie”, XVII, 1999, p. 15-26 și XVIII, 2000, 109-125. • Pall, Francisc, <i>Diplomatica latină din Transilvania medievală</i>. - Ediție îngrijită și studiu introductiv de Ionuț Costea. - Cluj-Napoca : Argonaut, 2005. • Pall, Francisc, <i>Diplomatica latină cu referire la Transilvania (sec. XI-XV)</i>, în <i>Documente privind istoria României</i>. Introducere. II, București, 1956, p. 225-320. • Papahagi Adrian, Dincă Adinel-Ciprian, <i>Latin Palaeography and Codicology in Romania</i>. In: <i>Revue d'études anciennes et médiévales. Philosophie. Théologie. Sciences</i>, an 2007, vol. 5, nr. 5, p. 159-186.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Ediții de documente privitoare la Transilvania medievală: diplomatarii regionale	Expunere, Discuții pe marginea diferitelor corpusuri documentare	Disciplina are un pronunțat caracter practic, astfel materialele ilustrative ocupă un rol fundamental în procesul de predare; acestea reprezintă reproduceri de tip facsimil pe suport de hârtie după planșe din albumele paleografice, diplomatice, sigilografice sau imagini digitale difuzate cu mijloace electronice. Se va face apel și la ediții de texte sau la instrumente auxiliare de specialitate: lingvistice, paleografice, cronologice, toponimice etc.
2. Descifrarea și transcrierea unui document (I): critica externă, exerciții de lectură	Expunere, Discuții	
3. Descifrarea și transcrierea unui document (I): exerciții de lectură și traducere, identificarea toponimelor menționate	Exerciții, fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
4. Descifrarea și transcrierea unui document (I): exerciții de lectură și traducere, datarea documentului	Exerciții, Fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
4. Formularul diplomatic	Exerciții,	

Descifrarea și transcrierea unui document (I): identificarea părților documentului transcris	fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
5. Metode și tehnici de editare a documentelor Descifrarea și transcrierea unui document (II): stabilirea normelor de transcriere, de marcare a întregirilor / lipsurilor; exerciții de lectură	Exerciții, fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
7. Descifrarea și transcrierea unui document (II): exerciții de lectură și de traducere, identificarea toponimelor menționate	Exerciții, fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
8. Descifrarea și transcrierea unui document (II): încheierea lecturii, identificarea localităților, datarea documentului	Exerciții, fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
6. 9. Metode și tehnici de editare a documentelor: regestul Descifrarea și transcrierea unui document (II): verificarea transcrierii, întocmirea regestului	Exerciții, fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
10. Descifrarea și transcrierea unui document (III): exerciții de lectură și traducere	Exerciții, fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
11. Descifrarea și transcrierea unui document (III): exerciții de lectură și traducere, identificarea toponimelor	Exerciții, fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
12. Descifrarea și transcrierea unui document (III): exerciții de lectură și traducere, datarea documentului, întocmirea regestului	Exerciții, fotocopii și xerocopii după documente latine medievale	
Bibliografie • Rusu, Adrian, Pop, Ioan Aurel Pop, Drăgan, Ioan, <i>Izvoare privind evul mediu românesc. Țara Hațegului în secolul al XV-lea, I, (1402-1473)</i>, Cluj-Napoca, 1989. • Ioan-Aurel Pop, coord., <i>Diplome maramureșene din secolele XVI-XVIII, provenite din colecția lui Ioan Mihalyi de Apșa</i>. Ediția a II-a, revizuită, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2012. • <i>Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen</i>, Vol. I-VII, 1892-1991. • Cappelli Adriano, <i>Lexicon abbreviaturarum : usate nelle carte e nei codici, specialmente del Medio-Evo</i>, Milano : Ulrico Hoepli, 1929.		

- Andea Susana, Dincă Adinel-Ciprian, Gross Lidia, Răduțiu Aurel, *Glosar de latină medievală a documentelor care ilustrează istoria Transilvaniei, Moldovei și Munteniei*, Vol. I. București : Editura Academiei Române, 2010.
- Guțu Gheorghe, *Dicționar latin-român*. București : Humanitas, 2020.
- Suci Coriolan, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*. Iași : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967-1968.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este elaborat în acord cu bibliografia de specialitate, românească și internațională

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Rezolvarea unor subiecte teoretice	Examen scris	50%
	Analizarea uneia sau a mai multor planșe facsimil din tematica abordată	Examen scris	50%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
• Obținerea unui punctaj minim cumulat de 51% din punctajul maxim de 100%.			

Data completării

02.09.2024

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

19.09.2024

Semnătura directorului de departament

